

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOCENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena :

Na celý rok ... 4 koruny — hal.
 Na pol roka ... 2 " — "
 Na štvrt' roka ... 1 " — "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor :

Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 páp. komorník.
 Majiteľ' a vydavateľ' :
 JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľ'stvo :

Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
 Sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
 ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
 Rukopisy sa nazpáknedávajú.

Kazárska otázka.

Od viacej rokov vo verejnosti nikto nespomínal kazárov. Následkom politických pomerov totiž, aké behom dlhšieho času u nás panovaly, celkom odvrátila sa pozornosť od vnútorného života krajinského. Prítomne ale veľavážna otázka kazárov tisne sa znovu do popredia politického života a s ubiedeným a utrýzneným ľudom rusinským ako aj neslýchaným jeho vyžieraním skrze kazárov smerodajné kruhy zaoberajú sa v novinách a aj v uhorskom parlamente. Veľké zásluhy v tejto záležitosti podistým má Karol Huszár, krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany. Môže sa ale povedať, že dnes už každý statočného smšľania krajinský vyslanec, bez rozdielu stránky, je toho presvedčenia, že *konečne už poriadok treba urobiť vo Verchovine*. Pri všetkej zaujatosti, akou zákonodárstvo sleduje pojednávanie o spoločnej banke a o vojanských záležitostiach vo Vie-

Sv. Karol boromejský na morovú ranu choré dieťa nese do svojej opatrovne v Miláne, kde za jeho doby zúrila morová rana.

dni, kresťanská ľudová strana pozornosť politikov obrátila na hrozné vyžieranie rusínskeho ľudu, aké páchajú kazári v stolici marmarošskej. Následkom toho, šlachetne smýšľajúci vyslancovia nielen opozície, lež aj pracovnej strany solidárni sú v tom, že *vláda v záležitosti kazárov raznej a ostrej má pokračovať ako to posiaľ robila.*

V prvom rade potrebné je, aby cieľom dokonáneho odhalenia aziatských pomerov aké nateraz panujú v marmarošskej Vrchovine, vyslala ta vláda celkom nestranného človeka, Minister pravosudia, ako aj minister vnútorných záležitostí ale nech si za svoju prísnu povinnosť pokladajú, aby výsledok toho nestranného a prísneho vyšetrovania predniesli v krajinskom sneme a na vedomie dali celej veľkej verejnosti. Vláda nesmie sa ľakať i najostrejšieho zakročenia, aby ráz na vždy demonštrovala *kazárom*, že zákony Uhorska aj na nich sa vzťahujú a že verejnosprávny a pravosúdny aparát marmarošskej stolice nenie na to, aby dovandrovaní kazárski tuláci s jeho pomocou a pri jeho assistencii vyžierali a o majetky ozbíjali ubohý ľud rusinský.

Kultúrne zaostali, v chudobných pomeroch žijúci a v každom ohľade zanedbaný ľud horných krajov, už-úž nazdával sa, že na tejto zemi nejestvuje preň fórum, pred ktorým by sa vyžalovať mohol a vyslyšaný bol. Parlamentárna akcia kresťanskej ľudovej strany, novými nádejami naplňuje ľud rusinský, že konečne aj jeho osud obráti sa k lepšiemu. Hornouhorská akcia hospodárska po smrti Edvarda *Egana* docela vyklzla sa zo starej kolajnice. V marmarošskej Vrchovine nie natolko potrebujú pekných kohútov, býkov, rakov a košíkárске naukobehy, ako predovšetkým poriadnejšiu verejnú správu, prísnejšie, spravodlivejšie vysluhovanie pravdy moderných lekárov, zodpovedné prostriedky, premávky a náležitú reformu tamojších prevrátených pomerov hospodárskych, aby konečne aj tento zanedbaný ľud cítil, že sa nachodí v Európe. V talmude vychované, spinavé, fanatičné kazárstvo, ktorému každá robota smrdí a ktoré pri tom celý svet chcelo by pre seba vyžrať, v tomto kraji len preto množí sa ako myši, bo celá sociálna sústava tých krajov, pravým plemeništom je úžery a každého druhu vyžie-

rania a zdierania ľudu. Pánstva, sporiteľňa, divotvorní sabíni, hraničná policaj, cukráreň, redakcia, kasíno a kazársky árendáš, všetko toto kutre sa vo vačku rusínskeho ľudu. Každý dovandrovaný kazár potrebuje aspoň päťdesiat domorodných Rusínov, aby ho vyživili. Keď sa kazári vo Vrchovine operili, tiahnu ďalej ako pažravé kobyľky, ta kde teplej hreje slnko a pole viacej sa zelená... Dovandrovaní kazári s hnusnými vrkočkami nad ušiami a v dlhých, od špiny lištiacich sa kaftánoch rozvalujú sa po všetkých obciach a mestečkách v Marmaroši. Kazári sú tam teraz rozhodní činitelia pri rýchtárskych voľbách, v obecných predstavenstvách, pri voľbách ablegátskych a v každej verejnej záležitosti. Kazár sprostredkuje osobnú premávku. Kazár sprostredkuje robotu. Bez kazárov nemožno kúpiť dom, roľu, lichvu, vóz, šaty, sväté obrázky a lieky, Odpredaj potravných článkov v rukách držia výlučne kazári. Vymerávanie liehových nápojov je docela monopol kazárov. Kazári vynikajú aj v tom, že ako agenti vábia ľud ku vyvandrovaniu do Ameriky. Najhnusnejšiu úžeru každého druhu, s domami, s kvartielmi, s lichvou, s poľnou úrodou, s prostredkovaním roboty s tovarom z so všetkým prevádzajú kazári. V trestných zákonoch vyznajú sa náležite a s pomocou ich pravotárov prefiglujú najprísnejšie zákonné nariadenia, ba jednotlivými paragrafmi trestného zákona hrdúsia ubohý ľud a pri tejto kazárskej práci neraz pomáhajú im vrchnosti.

Ubohý ľud rusinský a vôbec kresťanský ľud všetkých krajov Uhorska vyslobodíť treba z pazúrov dovandrovaných dravcov kazárskych. Kresťanská ľudová strana ako posiaľ, tak aj v tvrdých bojoch budúcnosti všetko možné vynaloží za vyslobodenie ľudu z potupného otroctva kazárskeho. Bola by to aj hrozná haňba pred celým svetom, keby pajesky a špinavý kaftán celkom opanovali mariánske kráľovstvo Uhorska.

Nové tarchy — ťažké milliony.

20 millionov; 28 millionov; 55 millionov; 312 millionov.

Túto «malickosť» žiada — a nie prosí — od monarchie spoločný minister vojenských záležitostí. Sú to ohromné peniaze. Hrúza a úžas

prejde človeka, keď si na to pomyslí, že jednu čiastku týchto ťažkých millionov my Uhria vy-
potiť musíme. Nemyslíte si krajania moji, že
spoločný minister Aehrental alebo Schönaich
tieto peniaze obrátiť chce na vyvinutie poľného
hospodárstva a malého priemyslu. Nebudú sta-
vať za ne ani cesty, ani železnice, ani školy,
ani nemocnice. Nedajú z nich ani haliera chu-
dobe, ktorá hladuje a trase sa od zimy, lež žia-
dajú tie ohromné milliony pre vojsko. Nemyslíte
si ale že pre naše krajinské vojsko to jest pre uhor-
ských honvédov. Nie! Žiadajú ich pre cisársku
armádu.

Dajte! Ďalej čakať nebudem! Potrebujeme
nové válečné parolode. Nové kanóny a iné veci
kommandiruje pán minister.

Nepýta sa, je-li odkiaľ vziať tak veľa millio-
nov. Nezná milosrdenstva. Slová jeho sú rozkaz
ktorý splniť musíme celá monarchia. Na to pán
Aehrental a Schönaich nehľadia, že Uhorsko
hádam nikdy nebolo tak núdzne ako teraz.
Nehľadia ani na to, že ľud hufom bere sa
ztadialto do cudziny, lebo ho hlad a nedostatok
ženú von z krajiny. Páni ministri neznajú ne-
možnosť. To u nich neplatí, že v Uhorsku pa-
nuje drahota a že jednotlivé obce platia vyše
sto ba aj dvesto percentov prirážiek. Páni mi-
nistri žiadajú a my musíme platiť. To ich ne-
bolí, že nemáme odkiaľ, že krajina na ňu dľa
kvóty vyrútené milliony len tak bude vstave
zplatiť, jestli si ich pozíčia. Ďalej čakať nemôžu,
páni ministri. Čo ich do toho, že u nás malí
gazdovia a priemyselníci hynú, že tisíce robot-
níkov sú bez zamestnania, že nemáme zajtra-
šok zabezpečený pre seba a že nové tieto farchy
ožebračia obyvateľstvo krajiny. Platíť a platíť.
A kto že odhlasuje tie ohromné milliony, ktoré
od nás pre cisárske vojsko žiadajú?

Kto iný, ako mungovia Héderváryho. On im
dal peniaze na kortešacie. On ich dal vyvoliť
pomocou žandárov a násilných predsedov vo-
lebných. Tak musia hlasovať ako im rozkáže.
Mungov je 250 na strane darobnej, z týchto ale
ani jeden sa neozve v krajinskom dome za ľud
chudobný, keď snem pojednávať bude o tých sto-
millionoch, akožto o novej farche. Ani jeden
vládný poslanec nepovie, lebo povedať nesmie:
Uhorská krajina nenie v stave tie stamilliony
zplatiť. Tu ľud je biedny. Celé okolia hladujú.

Nie, takúto reč ani jeden vládný poslanec
nepovie, lež všetci kolko ich je, odhlasujú mil-
liony pre cisárske vojsko a neozve sa v nich
svedomie a nepomyslia si, že s tým celému oby-
vateľstvu Uuhorska pustili krv a znemožnili pokrok
a vývin krajiny. Nech čaká chudoba. Nech hynú
roľníci a priemyselníci. Nech majú dobrú žatvu
kadejakí úžerníci, To všetko nenie také súrne,
ako nové válečné lode a nové kanóny.

Len teraz vidia — žiabohu neskoro — tie
okresy, ktoré vyvolily si vládneho poslanca, že
ako chybyli, keď sa dali podplatiť. Či do kra-
jinského domu nemohly poslať poriadnych lu-
dakov, ktorí neboli by odhlasovali tie milliony,
ktoré od nás vojenská vláda žiada? Áno, nech
si robia výčitky tí naničhodní a ľahkomyselní
voličia, ktorí za pálené a za judášsky groš pre-
dali sa liberálom.

Héderváry chcel mať takýchto poslancov.
Dobre vedel, že s millionami poshána takú väč-
šinu, ktorá jeho rozkazy plniť bude. Aj vo
Viedni vedeli, že v Hédervárym môžu dôverovať
že ten už z krve ľudu uhorskej krajiny zaopatrí
tie milliony, ktoré vláda vojenská od Uhorska
žiada.

Oh, smutne vyzerá taký snem, ktorý na
rozkaz spoločného vojanského ministra hrob
musí kopať našemu ľudu. Takáto je naša vládna
strana. Služobná, ponížená a otrocká. Čo tá dbá,
že náš ľud vykrváca. Ona hľadá len na masťný
hrniec. A v tom vždy bude dakoľko košťalov,
ktoré milšie sú mungom, ako život nášho ľudu.

Eudák.

Poddumbiersky v klepci.

Vo zvolenskej stolici okolo vrchu Ďumbiera
sú postavené klepce na tých «mackov», ktorí
sa pod Ďumbierom tárajú, Sopár sa ich už
chytilo na veľkú radosť lesníkov. I tieto dni sa
chytil jeden «poddumbiersky», ale tento je nie
macko, lež istý «novinkár», «spisovateľ» Ján
Gál ml. Poddubiersky z Lopeji. Tomuto pánkovi
budapeštiansky kráľovský súd po tieto dni na-
meral 5 týždňov do väzenia a 150 korún peňaž-
nej pokuty. A prečo? «Slovenský Týždenník» v
krátkosti na toto odpovedal v minulom svojom
čísle: «Za biskupa Vlka — päť týždňov». Keby
Týždenník bol chcel pravdu napísať, svoju

zprávu priniesť mal pod týmtozáhlavím: «Za osočovanie biskupa — päť týždňov». Spomenutý Ján Gál pri súdobnom pojednávaní sa priznal, že veru nepravdu, lož písal, ctihodné osoby urazil a za odpustenie prosil. Odprosovanie ale mu nič neosožilo, pretože spravodlivosť vyžadovala trest pre jeho priestupok, čo sa mu aj dostalo. Vec sa má takto:

Ešte v minulom roku napísal Ján Gál ml. do «Slovenského Týždenníka» jeden hnusný článok, v ktorom baňskobystrického pána biskupa Wolfganga Radnaiho a jeho sestrenicu z ohavných vecí obviňoval a upodozrieval. Toto číslo sa rozposlalo skoro na každú slovenskú faru, že s jakým cieľom to si každý ľahko domyslí. Pán biskup a jeho sestrenica pre tento osočujúci článok zdvihly pri súde pravotu. Pri vyšetrovaní za článok Ján Gál ml. vzal na seba zodpovednosť. Pravota sa práve po tieto dni pojednávala pri budapeštianskom kráľovskom súde.

Najsamprv sa pojednávala žaloba na cti utrhutej sestrenice pána biskupa Jozefiny Szánthó. Pôvodca na cti urážajúceho článku mal úplnú slobodu dokazovať pravdivosť svojho tvrdenia. A čo urobil? Kajúčne vyznal, že on sám je nie o tom presvedčený, čo popísal, že to dokazovať nevie a ani sa nepokúsi. Predseda súdu opýtal sa obžalovaného, zdá sa, pozná urazenú dámu, na čo on to odvetil, že ju jakživ nevidel. Na túto otázku predsedu, že prečo teda článok dal uverejniť, to mal odpovedať, že to v urobil záujme farára Medveckého. Nuž tak sa ľudia nebránia, že druhých nevinných ľudí obhádzujú blatom. To i sám obžalovaný uznal, že zle jednal, nevinnú dámu obrazil a preto odpustenie prosil.

Súd vypočul i svedkov asiže Štefana Székely, universitského profesora a Aloisa Dobosffy sudcu kráľ tabule na odpočinku, ktorí slečnu Jozefinu Szánthó už oddávna poznajú a to vedia, že ona je skutočnou sestrenicou pána biskupa a až do smrti svojich rodičov bola v dome svojho otca, okresného sudcu a len jako sirota v 42. roku veku svojho prišla do domu pána biskupa.

Predbežné vyšetrovanie posvietilo i na pôvod tých dvoch dietok, na ktoré sa obžalovaný vidiac že sa topí, zúfane odvolával. Predvo-

laní svedkovia dokázali, že Margareta je dcérou švagra pána biskupa Michala Ilka, tajomníka Národného Kasína a Bandi je synom priateľa pána biskupa Juliusa Holicsa, sudcu kráľ. tabule.

Predostrený bol pri pojednávaní i rodostrom pána biskupa, z ktorého vysvitá, že mu je Jozefína Szánthó skutočnou sestrenicou. Súd pre utrnutie na cti potrestal obžalovaného na dva týždňové väzenie a 50 korún pokuty.

Za týmto nasledovalo pojednávanie žaloby pána biskupa Radnaiho. Obžalovaný sa osvedčil, že dokázať ničeho nevie, on sám je o pánu biskupovi ináč presvedčený. Začal odprosovať, ale nič nestálo. Súd ho za toto odsúdil na *tri týždne väzenia a 100 korún peňažnej pokuty*. Proti výroku obidve stránky zadaly appelláciu.

Pán biskup za nezaslúžené napadnutie dostal s týmto zadosťučinenie. Jeho bezúhonný, statočný, bezškvrnný život nebolo práve potrebné brániť proti podlému upodozrievaniu, veď kto ho zná, je na čistom s nešeredným vreskom jeho neprajníkov. Potrebné bolo ale do naha vyzliecť, dokonale odhaliť tú taktiku, s ktorou istí páni od «Slovenského Týždenníka» narábajú proti všetkému, čo je katolícke, obzvlášť proti našim biskupom. I tento pád slúži na väčšiu hanbu tejto ošklivej taktiky.

Shromaždenia Jednoty katolíckeho ľudu.

Horliví veriaci katolícki, shromaždenia Jednoty najbližšie vydržovali v nasledujúcich obciach:

Strečno (Sztrecsény, trenč. stol.) Utvorujúce shromaždenie vydržované 13. januára. Jednotu vysvetlovali farár Vincenc Baross a tajomník zo strediska Ján Bartos. Za členov dalo sa zapísať 54 veriacich.

Bella (Trenč. stol.) Tu 14. januára vydržovali shromaždenie. O Jednote rečnili farár Pavel Gyurinik a tajomník Ján Bartos. Ku Jednote prihlásilo sa 31 členov.

Terchová (Terhely, trenč. stol.) V utvorujúcom shromaždení 15. januára vydržívanom o Jednote rečnili kaplán Jozef Hermann a tajomník zo strediska Ján Bartos. Do utvorenej Jednoty vstúpilo 167 členov.

Varin (Várna, trenč. stol.) Dňa 15. januára popoludní bolo vydržiavané shromaždenie, v ktorom dlhšie zápalisté reči povedali dekan-farár Ignuác Adamik a tajomník zo stredišťa Ján Bartos. Za členov prihlásilo sa 76 veriacich.

Fačkov (Facsκό, trenč. st.) Za prítomnosti početných veriacich dňa 16. januára vydržiavané bolo shromaždenie, ktoré zahájil farár Karol Imlauf a tajomník Ján Bartos vysvetloval Jednotu, ku ktorej po jeho reči prihlásilo sa 112 členov.

Frivaldnádas (trenč. st.) V utvorujúcom shromaždení 16. januára vydržiavanom rečnili farár Julius Horváth a tajomník Ján Bartos. Za členov zapísať sa dalo 72 veriacibh.

Durčina (Györkeháza, trenč. st.) Dňa 17. januára vydržiavané tu bolo shromaždenie, na ktorom potrebnosť Jednoty vysvetlovali dekan-farár Karol Baross a tajomník Ján Bartos. Krásne prehovoril i gazda Ján Vandlicsek. Ku Jednote prihlásilo sa 38 členov.

Rajec (trenč. stol.) Shromaždenie dňa 17. januára vydržiavané peknou rečou zahájil dekan-farár Karol Baross, po čom o potrebe organizácii Jednoty rečnil tajomník Ján Bartos s tak veľkým úspechom, že po jeho reči prihlásilo sa hneď 88 členov, s ktorými počet členov poriadol tu na 178.

Rosiná (Harmatos), **Tridvory** (Háromudvar) a **Trnové** (Zsolnatarnó, trenč. st.) Početne navštvívené utvorujúce shromaždenie vydržiavané 19. januára. O Jednote rečnili dekan-farár Ludvik Blazsek a tajomník Ján Bartos. Za členov dalo sa zapísať 182 veriacich.

Konská (Kunfalva), **Poruba** (Kövágás) a **Stránke** (Alsósztorány, trenč. st.) V týchto obciach vydržiavané bolo shromaždenie 18. januára. Jednotu vysvetlovali farár Ján Rojicsek a tajomník Ján Bartos. Ku Jednote prihlásilo sa 148 členov.

Bitšica (Bicscssefalu, trenč. st.) V utvorujúcom shromaždení 21. januára vydržiavanom rečnili farár Kliment Markovits a tajomník Ján Bartos. Za členov zapísať sa dalo 21 veriacich.

Borodnó (trenč. st.) 22. januára vo veľkých rozmeroch vydržiavali tu shromaždenie, na ktorom rečnili farar Michal Bélik a tajomník Ján Bartos. Ku jednote prihlásilo sa 94 členov.

(Pokračovanie nasleduje)

Prečo musíme «Slov. Ľudové Noviny» opustiť?

Kňaz Karol v jeho rozhorčenosti píše: «Prečo nesmieme Slov. Ľud. Noviny opustiť!» «Ťažké, kritické časy žijeme. Upovedomý ľud slovenský akoby vysilený v borbách posledných let, na mnohých miestach klesá na duchu. I vodcovia a hrdinovia nedávnych zápasov «za tú našu slovečinu» ako by si liečili teraz utržené rany, utiahli sa.»

Má aj pravdu, keď takto píše! Ľud slovenský má toľko vodcov, že už ani nevie komu má veriť. Vieme, že včul sú tri strany národnej. Jednu vedú v Turci a to je tá prvá, najstaršia a stála národná strana slovenská. Druhú stranu už národnarsku vede Hodža s «Týždenníkom», a to je vraj liberálna alebo socialdemokratická strana slovenského ľudu. Tretiu stranu zastupujú «Slov. Ľud. Noviny», na základe účasti národnárskeho spolku. Vodcovia tejto strany sú ľudia, posbieraní a všeliakých politických náhľadov a preto nemajú žiadneho politického charakteru. Ich politika je na predaj, to dokázali posledné voľby ablegátske a dokazuje to i týchto hrdinov včulajšie chovanie sa ku terajšej vláde.

Nie tak dávno ešte, čo noviny tieto hrozným spôsobom napádaly vládu «za tú našu slovenčinu», včul ale ticho mlčia, lebo mlčať musia. Včul napádajú kresťanskú ľudovú stranu. A túto úlohu aj verne plnia, keď rúcajú auktoritu cirkevnú, ženú ľud do náboženského nihilizmu, do cirkevného anarchizmu. Plní pekelnou zlosťou píšu: «Nepočúvajte kňazov, všetci vás klamú. Hľa Párvy a Farkas, takí sú všetci.» Hnusným spôsobom napádajú i privátny život, pred súdom ale prosia za odpustenie, lebo nevedia nič dokazať. Či takí ľudia neni sú horší ako zlodeji? Tí kradnú majetky, títo ale češ a dobré meno.

Či teda takéto noviny čítať má ten náš slovenský ľud? Kto ubíja pravdy slovenské? Či nie tí, čo s nepriateľom slovenčiny spojení sú za judášsky groš, čo ľud len mámia a svoj zisk hľadajú? Kde je Skyčak, Richter, Rudnay, Blaho Juriga? Či nechodia do snemu? Ktorý z nich prehovoril aspoň slovičko za Slovákov. Alebo je už všetko v poriadku? Tie telefóny, ktoré itak chudobný ľud postaviť musí, uľavia snáď

hrozné farchy našich občanov? Kto z vás za všeobecne volebné právo ohlásil sa na sneme? Darmo čakáme na reč Skyčáka, tento má chuť opustiť Slovákov, chytá sa liberálov, lebo myslí že týmto spôsobom môže v Orave stať sa oravským kráľom namiesto Csaplovicsa. Váš politický prehľad je veru natoľko škaredý, že ľud nepredpláca na vaše noviny.

Darmo svoláva kňaz Karol bratov do takeho kruhu, ktorý je pošpinený v politike. Kňaz Karol píše, že sbor maďaronských cirkevných hodnostárov tiahne po bojišti, zažehnávajú a s pomocou maďarisovaných katolíckych škôl i žandárov, v tmavý hrob pochovávajú mrtvých so živými.

Pýtame sa, či Skyčák, Florian Tomanek a Rath, títo hrdinovia národníarski nepochovali ľudovú stranu so žandarmi a vojskom, pri divom hulákaní spojených s nimi kazármi? Títo tuhí katolíci a k tomu ešte i kňaz na Božie Telo zneuctili veľký tento sviatok! Vo vašom tábore našli sa také divé šelmy, ktoré oznámily, že naši kňazia ľud fanatizujú. Pre toto ich včul naháňajú po súdoch. A to len za to, že povedali to, čo včul kňaz Karol píše: «Obráť, ozbiľaj chcejú ľud slovenský o ten najdrahší poklad človeka: o vieru v Boha». Pre túto pravdu päť našich kňazov sudia; bo i Tomanek to uznal za fanatizmus. «O tempora o mores». Ako sa svet mení.

Konečne čo vidi a čo zkusuje v Amerike ten ľud slovenský, ktorý tam tak hrozne oklamal a oškodil ten veľký hrdina Rovnianek? Čo ale môže očakávať doma od takých vodcov, ktorí verejne hlásajú, že všetko robia za ľud, pokradomky ale spájajú sa s liberálmi a so židmi, s najväčšími nepriateľmi to slovenského ľudu.

Kozák.

Domáci priemysel.

Slávnostnú zavierku košíkárskeho naukobehu v našej obci mali sme 14. januára b. r. Tento naukobeh trval šesť týždňov. V miestnosti školskej, kde skrze mládež nižnolapšanskú upletuné košíky boli vystavené, vo veľkom počte shromazdili sa naši spoluobčania, miestny farár, jako dozorovateľ tunajšieho naukobehu po vyslovení poďakovania pánu ministrovi orby za

nariadenie a dovolenie toho naukobehu, ako tiež prítomnému Ladislavovi Végh, gazdovskému profesorovi z Iglova a košíkárskemu majstrovi, držal prednášku o *podujatosti*. Dokázal v jeho prednáške, jak veľmi potrebný je u nášeho ľudu duch podujatosti, bez ktorého ani roľník, ani remeselník s terajším umením a pokrokom sveta nemôže napredovať a ku ničomu lepšiemu nemôže prísť. Poukázal na to, aby ľud nielen všetko z jeho role očakával, ale aby sa snažil aj odvážlive podujat sa toho, k čomu mu slúžia okolnosti a pôda okolo neho; aby sa teda zaujal či kupectva, či ovocinárstva, košíkárstva a iného priemyslu a aby nešanoval ani útrat, neľakal sa ťažkosti a netratil ducha lež vytrval hoc aj očakávaný osov hneď neprichádza. Musíme uznať, že náš pospolitý ľud je veľmi konservatívny, v tej veci veľmi sá snáď pridržiava starých kolaji. A ježe-li sa aj dá oduševniť a niečoho sa podujme, onedlho klesá a nie je vytrvanlivý. Preto sa stáva, že ho druhý šikovnejší, vybíjanejší predbiehajú, či už pri kupectve alebo kdekoľvek inde a z toho čo chytřejšie a ľahšie prináša osov, ho celkom vytísajú. Z tej príčiny banky, kupectvo, fabriky a všetko nachodí sa v rukách prefíkaných cudzincov, ktorí zo dňa na deň mohutnejú a bohatnú. Ten náš pospolitý ľud ale vždy sa len na jednom drhne a hrdluje a nechce o ničom novom počuť, ba závidí svojmu blížnemu, ktorý by sa na nejaký novotný spôsob zmáhal. Jediná spása a potecha pospolitého ľudu je — Amerika, ktorá ale onedlho celkom prestane a už aj teraz v inom ohlade, i nám ostatným, mnoho škody prináša.

Za tým Franc Klein farár richvaldský držal reč o účinkovaní krajinskej Ludovej Jednoty. Predniesol, že za jak malý peňaz: len za 1 koruun ak mnoho poučných knižičok dáva svojim údom; vyzdvihol ak mnohým dáva zdarma rady v občianskych, gazdovských, politických a priemyselných záležitostach, spomenul aj to, že ústredná kancelária Jednoty i lacné požičky na intabuláciu vyprostredkúva svojim členom, keď sa na ňu obrátia.

Miestny učiteľ Jozef Krébesz, medzi prednáškami s tunajším spevokolom obveseloval prítomných peknými piesňami. Sláva mu!

Konečne miestny riaditeľ Katolíckej Ludovej Jednoty poukázal na počet košíkov skrze mlá-

dež vyhotovených. Pätnásť robotníkov uplietlo 180 väčších a menších košíkov, ktoré shromaždeným veľmi sa páčili. Táto práca ale len vtedy dosiahne svoj cieľ, keď košíkársky naukobeť i na ďalej bude sa vydržiavať a učňovia sa sdokonávia, ba aj starší, ktorí cez zimu málo zamestnania majú, dajú sa na pletenie košíkov.

Franc Kompanyik
farár nižnolapšiansky

To i to.

Predsa je dobre, keď je v krajinskom dome taká strana, ktorá s pozornosťou sprevádza zbojstvá kazárov a žiada od vlády prísne zakročenie proti týmto lúpežníkom. Kresťanská ľudová strana je tá, ktorá sleduje, čo a ako nažívajú v Uhrách sem dovandrovaní kazári a ako ľud vyžierajú.

Takto vyslanec kresťanskej ľudovej strany Karol Huszár interpelloval ministra pravosudia pre istého marmarošského kazára, ktorý celé obce priviedol na vnivoč a ktorý pred súd cituje svojich dlžníkov, ktorým požičku poskytnul. Na interpelláciu Karola Huszár minister pravosudia nariadil prísne vyšetrovanie, ktoré objavilo hrozné veci. Dokázalo sa, že patričný kazár prevádzal najšpinavejšiu úžeru, pre ktorú fiškus obžalovaného kazára kázal zdržať a odvieť do vyšetrojúceho väzenia. Tento ale složiť chcel ako vádium desať tisíc korún, jeho príbuzní náklonní boli složiť druhých desať tisíc korún, len aby Icig na slobodu prepustený bol. Fiškus však neprepustil väzňa! Hľa, takto vyzerať bezočivosť kazárska. Za dvadsať tisíc korún chcel si kúpiť slobodu, aby potom s milionami ufrknuť mohol do Ameriky. Pýtame sa, ako mohol ten kazár toľké statisíce nazbývať, s ktorými vládne? Kde boly patričné vrchnosti? To nenie možné, aby neboly vedely, z čoho Icig bohatne.

Hľa, takto v Uhorsku prekvitá úžera pod dozorstvom nedbanlivých vrchností. A toto je len jedon pád. Koľko tisíc takých kazárov zaberá sa u nás s úžerou! A posiaľ kolkých trestali? Hej, čudné sú tie naše zákony! Prečo iné štáty, vynimajúc Ruska a Rumunska nemajú prácu s kazármi?

*

17. januára minul rok, čo Héderváry a jeho súdruhovia prevzali vládu. Toto datum k jubileumu použili prívrženci národnej strany darobnej. Jubileum pozostávalo z toho, že si mungovia ujedli a upili do vôle a ministrom povedali dakoľko lichotivých zdravíc. Inšie sa nestalo len to, že na druhý deň nevyspatí prišli na zasadnutie do krajinského domu. Istá vec je, že ešte svet nevidel podobné smiešne jubileum, ako bolo toto Kto jubiluje, musí mať zásluhy k tomu. Akéže zásluhy má vláda Héderváryho? Úplný rok spravuje krajinu a čo prosopošného vykonala a previedla pre Uhorsko? Nič! Kde jetá národná práca, ktorú si do programu vzala a s ktorou pred voľbami kortešovala? Tú prácu nikde nevidíme. Héderváry len to previedol, že sohnal väčšinu, ktorá stála ho tridsať millionov korún. Preto má na svojej strane ľudí, ktorí bez týchto millionov nikdy by sa neboli dostali do krajinského domu. A čo iného majú robiť takíto kúpení ablegáti? Jubilujú. Podlyzujú sa ministrom, pijú a jedia na ich konto, v krajinskom dome ale tak hlasujú, ako im Héderváry rozkáže. Mungovia slávilí teda jubileum ich jednoročného zaháľania. Kedy ale jubilovať bude náš ľud? Vtedy, keď sa oslobodí liberálnych rezníkov.

*

«Vyženeme kňazov a mníšky, pozatvárame kostoly a školy katolícke. Vyhodíme zo škôl náboženstvo. Stíhať a trestať budeme každého, kto je nepriateľom republiky. A keď zlomíme moc a vládu klerikálov, vtedy Portugalsko znovu sa narodí.»

Toto bol program freimaurerov portugalských, ktorí zariadili revolúciu, ktorí kráľa portugalského pozbavila koruny. Ako freimaureri previedli svoj program? Utlačili a potupili cirkev katolícku a zhabali jej majetky, hlavný bod ich programu ale, že totižto oblažia národ portugalsky, celkom zabudli uskutočniť. Úkolom freimaurerov bolo dostať do rúk vládu nad Portugalskom. Keď sa im to podarilo, prvé bolo terorizovať, prenasledovať a žalárovať kráľovi verných Portugalcov.

Nastala hrúzovláda. Preplnili sa žaláre. Uviedli prísnu cenzúru, aby sa cudzozemsko nedozvedelo, čo sa deje v najmladšej republike.

Freimaurerské noviny písaly chvalospevy o nových správcoch Portugalska. Len skoro ale vyšlo na javo, že nová vláda nenie v stave poriadok uviesť v Portugalsku a splniť tie sluby s ktorými jednu čiastku krajiny k sebe naklonila. Portugalčania zkusili, že nad nimi vladaria tyrani, počali sa teda búriť. Najmä robotníctvo, železničari a poštári boli nespokojní a so štrajkami dali výraz svojej nespokojnosti. Vláda portugalska len s prísnyimi nariadeniami bola vstave utíšiť búrlivé živly.

Mnoho časov pomine, kým v Portugalsku nastane úplný poriadok, lebo vidí a zkusuje národ portugalský, že zhola nič nevyhral s republikou. Freimaureri zenú ho do nevery a nedajú mu za to žiadnej náhrady. Kostoly pozatváraly, školy spohancili, slúbená blaženosť ale ešte vždy mešká a meškať bude, kým len Portugalčania neprevládzu a nezaženú násilnú bandu freimaurerskú a nevratia sa zpiatky ku krížu, ktorý potuppli freimaureri. *Ondrej Hladký.*

POLITICKE CHYRY.

Szmrecsányiho interpellácia

Neunávený vyslanec kresťanskej ľudovej strany Georg Szmrecsányi v snemovom zasadnutí 28. januára predostrel interpelláciu v záležitosti smluvy, ktorú s kontinentálnymi loďnýmiorskými spoločnosťami s takrečeným Poolom dosť nesvedomite uzavrel terajší ministerpredseda gróf Khuen-Héderváry. Georg Szmrecsányi na zaklade hodnoverných a nepodvratných zpráv hrozné veci odhalil o týchto loďných spoločnosťach. Dokázal, ako tieto spoločnosti po celej krajine vysielali agentov tým cieľom, aby ľud vábili ku vyvandrovaniu. Vyzdvihol zvlášte, že tieto spoločnosti uchádzaly sa síce o to, aby s vládami Uhorska k prevážaniu vysťahovalcov uzavreť mohli smluvy, lež pod tou podmienkou, aby neboly povinné podrobiť sa zákonom uhorským. Toto snázily sa dosiahnuť tým cieľom, aby do Ameriky prevážať mohli takých vysťahovalcov, ktorí nemajú zákonom

predpísaných passov. Z takýchto ľudí, spomenuté loďné spoločnosti maly najväčší osoh. Preto posial žiadna vláda uhorska nesadla im na lep. Terajší ministerpredseda ale gróf Héderváry s najväčšou ochotou uzavrel smluvu s kontinentálnymi loďnými spoločnosťami a týmto spôsobom poskytnul príležitosti tak otázočným spoločnosťam, ako ich agentom, aby ďalej zdieľali a bez passov vyvážali náš ľud do cudzieho sveta. Héderváry na interpelláciu Georga Szmrecsányiho dal síce odpoveď, ktorá ale veľmi slabo vypadla. Tým hlučnejšia ale bola manifestácia celej opozície, ktorá mimoriadnou oduševnenosťou pozdravila Georga Szmrecsányiho.

Sožidovčená stolica.

V liptovskej stolici je 80 virilistov a medzi tymito je 38 židov. Tento počet židovských virilistov má ešte o dvoch poriasťnuť. Bude tam teda na stoličnom dome medzi 80. virilistami 40 židov. V liptovskej stolici to vôbec v každom ohlade zriedkave vyzerá, najpeknejšie to tam ale stojí s virilistami. Dľa štatistiky na dvadsať plnoletých židov padá jedon stoličný virilista, kdežto zo 430 kresťanských dospelých mužov, sotva jedon dostane sa medzi stoličných virilistov. Je toto ostatne zrejším dôkazom toho, že pozemky skoro celej liptovskej stolice nachodia sa už v rukách židovských.

Zo snemovne.

Pojednávanie zákonného návrhu o spoločnej banke prefahuje sa do dĺžky, ktorej nemožno konca predvídať. Vyslanci liberálnej pracovnej strany, zdá sa ustávajú, bo ved neustále rečia a pri tom liberálov mydlija vždy len vyslancovia opozície.

Spoločný rozpočet.

Vo formalnom zasadnutí uhorských delegácií, vydržiavanom 24. januára spoločný finančný minister barón Štefan Burián v mene spoločného ministerstva predostrel spoločný rozpočet na bežný rok spolu so zprávami spoločných ministrov Spoločný rozpočet na rok 1911. je nasledovný:

Výdavky:

I. Ministerstvo zahraničia:

riadne výdavky	16,308.695 korún
mimoriadne výdavky	179.619 «
Súhrnom:	16,506.314 korún

II. *Ministerstvo vojny:*

A) Armáda:

riadne výdavky	262,280.359 korún
mimoriadne výdavky	5,286 140 «
Súhrnom:	367,566.499 korún

B) Válečné námorníctvo:

riadne výdavky	64,562.420 korún
mimoriadne výdavky	4,094.800 »
Súhrnom:	68,657.210 korún

Ministerstvo financií:

riadne výdavky	4,831.423 korún
kontrollovanie účtov	342.418 «
Súhrnom:	5,173.841 korún

Súhrnné výdavky:*všetkých troch ministerstiev:*

riadne výdavky	448,325.305 korún
mimoriadne výdavky	9,578.559 «
Spolu:	457,903.864 korún

Z toho ztiahne hlavnú

summu zaokrytia 9,314.061 korún

Ostanú čisté výdavky: 448,589.803 korún

Prijmy:

Čistý dôchodok z cla: 171,690.729 korún

Súvaha:

Súhrnné čisté výdavky	448,589.803 korún
Súhrnné prijmy	171,690.729 «
Súhrnom ostane ku zaokrytiu	276,899.074 korún

Z tejto summy na Uhorsko v pomere kvoty pripadá 100,791.262 korún 94 halierov, na Rakúsko 176,107.811 korún 6 halierov.

Krem toho však spoločné ministerstvo vojny pýta 24 millionov korún mimoriadneho úveru pre rozvíjanie armády a 55 millionov korún mimoriadneho úveru pre rozvíjanie flotty. Z mimoriadneho úveru na armádu v pomere kvoty pripadá na Uhorsko 8,736.000 korún. Konečne na vojsko v Bosne a Hercegovine potrebné je 12 millionov korún mimoriadneho výdavku, z čoho na Uhorsko pripadá 4,624.474 korún.

BESEDNICA.**Močenská svadba.**

Napsal: Ján Horváth, kaplán vylkovský.

(Dokončenie.)

Zakončiac večeru, stoly vyniesli von, družba posotil mladú nevestu, «širokú» a družicu, čo bolo znakom ku tancu, spolu ale bolo to aj znakom ku odvedeniu mladej nevesty do komory. Ako ju teda od stola viedli, družba začal spievať:

Keď som ja k vám chodieval, vával
Psičok na mňa štekával, vával.
Hodil som mu z vačku kôrky, kôrky,
Pusť ma psičku do komôrky, môrky.

Pri tejto piesničke všetci pomáhali, tancovali, ako ale zanôtili nasledujúcu pieseň, robili taký trepot, že som myslel, že si hádam aj čižmy roztrhajú. Spievali oni takto:

Ty na koni, ty na koni
A ja pešky.
Bolely ma, bolely ma
Moje nôžky.
Keď ťa maly duša moja
Nôžky boľeť,
Mala si ty moja milá
Doma sedieť.

Včul mladú nevestu zaviedli do komory, kde jej «partu» z hlavy vzali, podobne aj venec. Prvý družba uviazal toto na paličku a mládež sa pochytila do kola a sviečky držiace v ruke, všetci spievali:

Ztratila som partu a zelený venec.
Našiel mi ju družba, ten švarný mládenec.
Keby mi ju vrátil,
Dala bych mu šatku,
Ale keď ju nevráti,
Dám mu jednu fačku.
Moje kamarátky
Zapišem do knižky,
A mojich milencov
Do starých papierov.

Medzi týmito zaviedli mladú nevestu do susedného domu a tam jej dali čepec a okolo čepeca peknú červenú stužku. Keď bola už takto vrychtovaná, vtedy ju dovedli pred starých svatov s týmto spevom:

Vypala som sa iste,
Na javorovom liste.
Dospala som si muža,
Červeného jak ruža.

Vtedy predstúpil družba a pokloniac sa pred starými svatmi riekol:

— Pochválen buď Pán Ježiš Kristus! Páni starí svatovia! Priznávate sa ku tejto panne Šáre? Je to ona alebo nie?

Na to jeden zo starých svatov odpovedal:

— Čo by sme sa ku nej priznávali, veď naša mala pekný zelený rozmarinový veniec, stuškami na hlave pripravený. Táto zachochlaná, zamotaná neni ona.

Na to družba odpovedal:

— Išli sme s ňou po ulici, veľký fuják fúkal a celú hlavu so sňahom jej zafúkal, potom sme išli vedľa

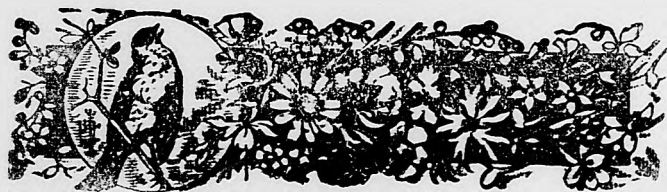
jatky, tam ju krv ostrekla a tak jej na čepci ostala červená stuška.

Včul ju už uznali za svoju, podali jej všetci ruky. mladoženik ju pojal ku tancu a nepretržene sa tancovalo až do rána. Kedykoľvek prestal cigán hrať, ženy sa sošly do jedného kola, taktiež aj chlapy a najprv jedno kolo odspievalo jednu pesničku, potom zas druhé kolo.

Ani bych si nebol myslel, že močenčania znajú také krásne pesničky. Radosť bola počúvať. Len raz sa mi čosi uderilo do uší. Dve-tri baby začaly jednu podozrievu špatnú pesničku spievať, tie ostatné ich ale odhováraly. Vtedy som ja veru stal hore a tie baby som tak poriadne zniesol a vykefoval, že to veru nikdy nezabudnú. Môžeme sa zabaviť a radovať, ale v Pánu, Statočne, poriadne a poctive!

Predsa som neobanoval, že som sa súčasťnil na tejto svadbe. Aj som sa volačomu podučil a spolu aj dobre zabavil, medzi mojimi milými Močenčanmi, ktorých tak vrele milujem, že kdekoľvek vidím Močenčana alebo slyším o ňom dačo dobrého, srdce mi dvojnásobne bije, lebo krv silnejšie sa prudí v žilách. Áno, je to cit, hlas láskavosti ku mojim krajanom...

Kebych ale ešte jeden raz mal sa súčasťniť na močenskej svadbe, budem pozor dávať, abych si nesadnul do mädom naplnenej mysky...

CHYRNÍK.

Výročitý deň smrti dediča trónu Rudolfa. Vo výročitý deň smrti dediča trónu Rudolfa jeho veličenstvo kráľ 30. januára ráno slyšal sv. omšu v kaplnke kaštiela v Schönbrunne a pred poludním zaviezol sa do Viedne ku kláštore kapucinskému, kde v krypte panovníckej rodiny po krátkej modlitbe položil venec na rakev dediča trónu Rudolfa, kráľovny Alžbety a svojich rodičov. Na rakev dediča trónu Rudolfa krásny venec položil dal i nemecký cisár Vilhelm II.

Sedmohradský biskup medzi dietkami. Gróf Gustáv Mailáth, biskup sedmohradský v sobotu 28. januára navštívil kollegium Rákócziho a marianskú kongregáciu školskej mládeže v Budine, kde na oboch miestach ku osvedčenému katolíckemu životu oduševňoval a až do pol 10. hodiny večer spovedal školských mladíkov.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie 21. januára súčasťnil sa na ročnom shromaždení katolíckeho ženského patronážu, z ktorej príležitosti ako patron tohože spolku povedal veľmi peknú reč, v ktorej dobročinným paniam

vyslovil vďaka za ich blahodárne účinkovanie v minulom roku a povzbudzoval ich k ďalšiemu zdarnému účinkovaniu ku blahu nešťastných zien spoločenstva. K vystaveniu zhorenej r. k. školy v obci Jászóujfalu osvietení pán biskup daroval 1000 korún, za ktorý veľkodušný dar minister výučby Ján Zichy vyslovil mu poďakovanie a zaslúžené uznanie. — Franc Schöner professor tunajšej hlavnej reálky 25. januára v katolíckom autonómnom kruhu o slobodomyselníkoch a ich viere držal prednášku, v ktorej záhubné náhľady týchto ľudí podvrátil a na posmech obrátil. — Minister orby katolíckemu patronážu daroval 12 železných postiel. — Nemocnica Alžbety, ktorá opatruje nevyliciteľných chorých, z krajinskej lutrie dostala 15.000 kor.. — Barón Julius Jósika kaplán a katolícky redaktor 20. januára peknú prednášku držal v Kruhu Kazinczyho. — Krajinský patronáž III. kongress v jaseňi vydržiavať bude v Košiciach. Cieľom priprav hodného prijatia tohoto kongressu, tunajší patronáž 29. januára držal poradu za predsedníctva osvieteného pána biskupa a Eugena Bercellyho, predsedu kráľovskej tabule. — Barón Julius Jósika a Karol Kovács tunajší katechéta v katolíckom čitateľnom kruhu držali prednášku s názornými obrazmi. — Tunajšia hypotekárna banka spolku katolíckych tovarýšov a katolíckemu čitateľnému kruhu darovala 30—30 korún. Katolíckemu čitateľnému kruhu tunajšia sporiteľňa darovala tiež 20 korún. — Barón Rudolf Schell, horlivý katolík tunajšieho obecnstva 26. januára zomrel v 85. roku života. Oplakáva ho početná rodina a ku pohrebu jeho dostavili sa premnohí jeho čitelia a známi z mesta a z územia stolice.

Chýry zo Šáriša. Prešov: V tunajšom katolíckom kruhu Rákócziho 22. januára odbavovali zábavný večerok, z ktorej príležitosti Štefan Szémann, grécko-katolícky kňaz a professor náboženstva na tunajšom kráľ. katolíckom gymnáziume držal peknú prednášku. — Julius Rovó katolícky učiteľ z Kalvárie. povolaný je za učiteľa do mesta a na jeho miesto vyvolený bol učiteľ z Oszlópatak Teodor Lieb, ktorý ale, pokiaľ mu nesľúbili, že aj jeho časom preložia do mesta, poďakoval sa za stanicu, na ktorú bol vyvolený. — Z Ameriky dochodia stále ponosy, že tam veľmi zle ide mnohým nášeho národu. Zvlášte takých čo nerozumejú anglicky vyžierajú nesvedomiti ľudia a mnohí zas nemajú roboty, k tomu ešte aj najnovším americkým zákonom veľmi obťažný je príchod do Ameriky. — Dľa posledného popisu mestu Prešov pribudlo obyvateľstva o tri tisíc duší. Roku 1900 bolo v Prešove 14 tisíc a teraz je tam 17 tisíc obyvateľov. — *Bardajov*: Roku 1900. bolo tu 6100 obyvateľov, dľa najnovšieho popisu je tu 6600 duší. — *Ipol. hanusfalu*: Bratia grófi Dessewffy tunajší majetok darovali svojmu vnukovi grófovi Emilovi Dessewffy, ktorý následkom toho stal sa patrónom kostola a fary. — *Szinyeujfalu*: Zo stránky gazdovského spolku vyslaný sekretár spolku Aladár Lukovics a Géza Zsebráczky farár z obce Palocsa 25. januára držali tu prednášky, aké podporou ministerstva orby

každoročne vydržiavané bývajú po obciach stolice sá-
rišekej. Spomenutý veľazaslúžený farár veľmi poučnú
prednášku držal o včelárstve a vo veľkom počte shro-
maždených gazdov povzbudzoval, aby sa zaujali vče-
lárstva, z čoho veľký osov dosiahnuť môžu. Za pekne
prednášky v mene gazdov vrelé vďaky vyslovil farár
zo Szinye Ján Kurimszky.

Popis zvierat. Minister obchodu predostrel snemu
pracovný plán krajinského štatistického úradu na rok
1911, Dľa tohoto krajinský štatistický úrad mimo po-
pisu ľudu tohoto roku bude sbierať aj iné dáta. Naj-
dôležitejší v pracovnom pláne krajinského štatistického
úradu na r. 1911. je popis zvierat, ktorý sa začne 15.
februára a ktorý sa bude rozprostierať aj na Horvatsko.
U nás posledne roku 1895. byly popísané zvieratá Je
to veľmi dôležitý záujem, aby sa vedelo, že koľko zvie-
rat je v krajine a ako sú podelené, lebo bez poznania
týchto dát politika dochovávaní statku a verejného
stravovania nálezite prevádzaná byť nemôže. Popis
zvierat prevedú administratívne vrchnosti.

Chýry zo Spiša. V Starej Vsi dňa 18. januára zo-
mrel kostolník Ján Filipek v 52. roku života svojho.
nebohý bol verným ľudákom. — V Mateovcäch pod
Tatrami bolo pred 10 rokami len 990 duší, teraz je
1625. Ten radostný vzrast možno pripísať Šolcovej fab-
rike, ktorá stále viac sto robotníkov zamestnáva. —
Spišská Bela v osobe dra Radnaiho dostala zase jed-
ného kresťanského lekára, ktorý doteraz býval v Ra-
kusách. — Náš osvietený pán biskup má 26.323 jutár
pozemkov. — Nová Ves má teraz 10.436 obyvateľov,
teda o 12 percentov viac ako pred desať rokmi. —
V Krompachoch strašný skutok zpáchala istá Žofia
Horvát. Svoju novonarodenému dieťaťu odrezala hlavu,
nohy a ruky a potom mrtvolu do sukne zavintutú ho-
dila do potoka Slovinka. Bestiálnu matku, ktorá sa len
teraz vyslobodila zo sedemmesačného väzenia, už
zatkli. — Hodermarský obyvateľ Ján Brejka v opilom
stave zamrzol na križovešskom chotári. — Vo Felkej
dňa 23. januára zomrel tamojší r. k. farár Karol Pol-
lách v 95. roku života a v 72. roku kňazstva svojho.
Nebohý narodil sa v Levoči. Farárom bol v Gombáši,
v Kuzbachoch a v Malej Lomnici. Ku hrobu sprevádzalo
ho asi 20 kňazov. Pochoval ho poprádsky praepošt de-
kantár Georg Andreidesz, pohrebnú kázeň mal Ján
Odrobina farár z Mateovec. — Spišská Bela má teraz
s robotníčkami cigarovej fabríky dovedna asi 3000
obyvateľov, z tých je — čo je veľmi radostné — 1550
katolíkov, židov je blízko 300. — V Malej Lomnici, kde
sami Nemci bývajú, dľa terajšieho popisu je 701 duší,
teda o 144 menej ako pred 10 rokami. Z týchto je
190 katolíkov a ostatní sú evanjelici. Cigáňov, ktorí sú
všetci katolíckeho náboženstva, je tam 97, židia sú
traja. Dňa 18. a 19. januára u nás pršalo.

Predané hlasy. V štáte Illionis, ako z New-Yorku
oznamujú, proti 3000 voličom zaviedli trestné pokračo-
vanie, lebo pri posledných volbách svoje hlasy
predali. A u nás ?

Smrť. Kardinál Franc Segna v 75. roku života
svojho zomrel v Ríme. Teraz je len 50 kardinálov,
chybuje teda 20.

Nový katolícky spolok. Horliví veriaci obce Alsó
Helbény v nitrianskej stolici najbližšie založia čitací
katolícky kruh. Srdečne prajeme im zdaru ku tomuto
chvalitebnému podniku. Daj im Boh sily a odhodlano-
sti, aby čo skorej utvorili si aj potravný, úverkový spo-
lok a gazdovský kruh.

Na čo sa obracia katolícke kňazské majetky ?
Osvietený pán biskup spišský dr. Ate Alexander Pávy na
novú katolícku školu spišskej obce Nemessány daroval
1000 korún. — Kardinál a jágerský arcibiskup dr. Jo-
zef Samassa na r. k. školu Szajol daroval 1175 korún.
Veszprimský biskup barón Karol Hornig penzinému
ústavu vesprimských mestských úradníkov daroval 200
korún. Vesprimský kanonik Augustin Jánosi na zákla-
dinu prastarých priemyselníkov dal 1000 korún.

Zatkli vysťahovaleckých agentov. Sátoraljauj-
helyská žandarmeria zatkla priemyselníkov Ján Žozu-
láka a jeho syna, ktorí desiatich vysťahovalcov viedli
do Haliče. Za túto svoju službu od vysťahovalcov do-
stali po 500 korún. Žandári dvoch vysťahovaleckých
agentov zaviezli do väzenia v Humennom.

Plat učiteľky čo kaucia. Minister honvédstva z
príležitosti jedného konkrétneho prípadu dovolil, aby si
aktívni vojenski dôstojníci mohli vziať za ženy také
učiteľky, ktoré majú 2000 korún ročného platu. Odô-
vodnenie tak znie, že tento plat zodpovedá úrokom
kaucie.

Lúpež v poštovom úrade. Z Prešporuku píšú, že
do poštového úradu v Bystrici (Pozsonybeszterce) mi-
nulý týždeň prikvitli dvaja zakuklení lúpežníci. V úrade
bola prítomná len sama pošťárka, ktorú lúpežníci pa-
licami nebezpečne poranili, z pokladnice ukradli 1075
korún peňazí a potom uvrzli.

Spadol do studne. Zo Zvolena oznamujú, že 34-
ročný slepý statkár Árpád Bittera vo Veľkej Slatine
minulý týždeň na svojom dvore padol do studne a po-
neváč nebolo v blízkosti nikoho, kto by mu bol mohol
na pomoc pospiechať, utopil sa.

DOPISY.

(Dokončenie.)

Teplíce (Spiš.)

V prvom rade spomenúť musím, že som počul
rečníkov ako sú: Rakovszky, Szmrecsányi, Huszár,
Bonta, biskupi Csernoch, Majláth, Prohászka, grófi
Apponyi, Széchenyi a medzi nimi sedliak jednoduchý,
taký jak aj my menom Rigó a všetci v rečiach ich
ta sa vyslovili, že kresťanské smýšľanie preniknúť musí

celý náš verejný život a celú krajinskú správu Uhorska. Nikdy tiež nezabudnem tú reč, ktorú povedal výtečný ablegát kresťanskej ľudovej strany Georg Szmrecsányi.

Mnich rehole sv. Františka menom Butykay zas vo zvláštnej reči o tom poučoval početné obecnstvo, že tlač je tá najväčšia sila, preto i my katolíci, tlač katolícku silnou učiť a za našeho najúprimnejšieho priateľa považovať máme.

Naučil som sa ďalej na katolíckom kongrese, že teraz už nie viac kráľovská berla spravuje krajiny, nie múdrosť a vtipnosť cisárov rozhoduje a usporiada záujmy a záležitosti sveta; báječná moc cisárov a panovníkov sa už pomínula. Svet tento ženú a hýbu mienky ktoré vymýšľa tlač. Mienkam týmto, ktoré šíria sa novinami a knihami, podľahne i ten najsilnejší mocnár. Spomenem najprv noviny. Za týmto kráča, myslí, číni každý človek. Novinky nás vedú k voľbám, novinky zhubily smýšľanie sveta kresťanského, noviny nás na posmech obracajú, novinky vyobcujú Boha z verejnosti, novinky sú ta najukrutnejšia moc, tak že aj u nás, keď sa dakomu volačo neľúbi, hneď sa s tým vyhráza, treba to dať do novín.

Na koho hreši, koho by mal preklínať ten, ktorý do všeliakých bludov upadol, trestuhodných ohavností sa dopustil? Na noviny. Starodavné, ctihodné obyčaje, zásady kresťanské, vieru, mravy kto vykorenil zo srdca ľudského? Zlé noviny.

Však ale, ctení hostia naši, mysleť sebe môžu, že týchto pospomínaných pokladov viery, statočnosti, kresťanského povedomia nepozbavily nás noviny, bo ich ani nemáme. Nás nie, Lež noviny pripravily o vieru a mravy našich predstavených, našich takzvaných pánov v úradoch, našich učiteľov, profesorov, pánov na dieťe, pri stolici, po uliciach, pánov v palácoch, hostov po krémách, majiteľov fabrik, officirov pri vojsku, remeselníkov a robotníkov pri obchode.

Tito noví pohani, skrze zlé noviny o kresťanstvo pripravení, sojdú sa dovedna a ukujú si plány, aké pre seba za najlepšie držia. Pošlú nám dobre zaplatených kortešov, zvoditeľov do obcí, dajú nám u žida nabíť súdek piva, vložia nám do úst cigaru, obdarujú nás so zástavou, podelia nás na toľko stránok, na koľko chcú a keď sme už rozum a cit poctivosti ztratil, ženú nás hlasovať proti našim kresťanským, hospodárskym a najdrahším osobným záujmom.

Toto je smutný vplyv liberálnej nekresťanskej, židovskej tlače.

Tlač je teda otázka života! Dokiaľ máme ešte niečo ratovať, či naše chalupky, osminky, či už naše duševné poklady, musíme sa ponáhľať a máme brániť zvlášte našu vieru a nedať Pána Boha vyobcovať z našej verejnosti. Peklo je tam, kde Boha nemajú, kde Boha neznajú. Peklo bude i naša krajina uhorská, keď bude Boh z nej vyobcovaný.

Proti záhubnej, židovskej, novopohanskej tlači musíme my katolíci postaviť statočnú kresťanskú tlač, ktorá na čele má heslo: Boh a vlasť.

Preto von z našich domov novinky «Naša Zastava», «Vlasť a Svet». Novinky «Týždenník» a «Slov. Lud. Noviny», ktoré nezaslúžia mena katolíckeho. O týchto dvoch novinkách neidem sa ďalej rozpisovať. Zná ich každý! Dolu z našej steny kalendáre nekresťanské, nekatólicke; preč z našich stolov spisy a noviny mravy hubiace!

Aby sa ale niekto nezastával nad tým, že sa pohoršujem nad novinami «Naša Zastava», «Vlasť a Svet», v ktorých nachodia sa i dobré veci, ktoré neurážajú naše náboženské presvedčenie, musím povedať, že tie novinky sú tak zariadené. ako daaká apateka. V apateke najdeš nemocných posilňujúce prášky a medicíny pri tom ale aj otravu. Či my ale pri dobrých liekoch potrebujeme aj otravu? Veď keď tie noviny čítame, s dobrou medicínou požívame vždy i otravu. Raz v pekných slovíčkach zavínutú, inokedy zas i bez všetkej cukrovinky, len v hmotnej dávke.

Jako si máme pomáhať? Velebný pán farár nás už dva razy zariadil sbierku na podporu katolíckej tlače. Dávali sme, nuž ale sa haňbím povedať koľko, bo to bola almužna.

Katolícku tlač ináč máme podporovať. Miesto noviniek «Naša Zastava», «Vlasť a Svet» držíme, predplatme a čítajme novinky «Kresťan». Snáď ale niekto povie, že sú tieto novinky drahé. Drahé pýtam sa? Veď koštujú na rok len štyri koruny. Vypi do roka dva a pol litra menej špiritusu a hneď máš tie noviny. Mládenci, chlapi nepalte, škodia vám cigarete a vaši otcovia sú údami katolíckej Jednoty — za korunu. Dievčatá zariadte si skryňku, odkladajte do nej krajciare, doteraz na cukor vyhodené a máte v dome časopis «Posol božského Srdeca», alebo «Kráľovna sv. Ružena» alebo spisy spolku sv. Adalberta. Mimo toho budú mať silné, pekné biele zubky, ktoré vám nezhnijú od cukrikov.

Doteraz to v našej obci smutne vyzeralo s kato

Osožné a chytré prevedenie parcellovanía.

«A Kisbirtokosok Országos Földhitelezete» «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provozovanie parcellovanía a ku tomuto cieľu udeľovanie požíčiek. Ciele ústavu tohoto vytvárajú úžerníctvo každého druhu, preto on sám nekupuje majetky ku parcellovaníu, lež na žiadosť prevezme za miernu odmenu unovania úplné prevedenie parcellovanía (rozumie sa prácami právnymi, merníckymi a v gruntovných knihách) a k tomuto cieľu vyšle na miesto svojho splnomocneného človeka, ktorý po pri výhodných podmienkach, o com vysvetlenie, prospekt, hlavná správa (Budapešť, V. kerület Géza-utca 2. szám) na žiadosť ochotne odosiela. — Výhody spoluúčinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovanía. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel osohu, kupec v tej cene dostane pozemky, v akej ich majiteľ odpredá. 3. Kupec a odpredavatelja pozbavia sa všetkých starostí parcellovanía. 4. Odpredavateľ naraz v jednej sumne dostane kúpnu cenu. 5. Spoločná zodpovednosť je vytvorená. 6. Všetky útraty dávajú sa popredku. — Zvláštne výhody ústavom povolenej požíčky ku parcellovaníu: 1. Prípadný diel podlžnosti spláca sa pozadne. 2. Požíčky povoluju sa počnúc už od 300 orún. 3. Požíčka vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára nenie potrebná, potrebuje sa len lacné uhodovernenie notárske. Ústav požíčku vypovedať nemôže.

liekou tlačou. Je nám skoro celkom neznáma. Keď ale v našich príbytkoch držať budeme katolícke noviny, sošity, vtedy i velebný pán farár nebude žobrať na katolícku tlač.

Biskup gróf Mailáth, keď dokončil desiaty kongress katolícky, vyslovil sa: že do vtedy neočakáva víťazstva zásad katolíckych, dokiaľ na sneme uhorskom nebude silná katolícka strana. Na sneme ale vtedy budeme mať silnú katolícku stranu, keď budeme mať silnú katolícku tlač.

Zápalistá reč mládence prednesená s pevným presvedčením, aj účinkovala. V Nový rok starší údovia spolku katolíckej mládeže, chodili sbierať predplatiteľov na katolícku tlač.

Katolícka tlač je teda v Teplici zaprovaná. Kresťan má 12 predplatiteľov; Posol božského Srdca 26; Kráľovna sv. Ružena 20. Do Katolíckej Jednoty vstúpilo 15, do Spolku sv. Adalberta 10 veriacich.

Nech Pán Boh živí spolok katolíckej mládeže.

S kresťanským pozdravom

Úd spolku katolíckej mládeže.

Nižné Lapše.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctihodný Pán Redaktor!

Ráďte prosím uverejniť tieto riadky v našom milom «Kresťane».

Nižnolapšanská Ludová Jednota 6. januára b. r. vydržovala shromaždenie v miestnej školskej budove, ktorá sa preplnila údami a početnými hosťami. Na tom shromaždení miestny učiteľ Jozef Krébesz držal krátku prednášku o návrhu občianskeho pravotného postupovania a podotknul, že pri pojednávaní tohoto návrhu cieľom obrany chudobného ľudu a zahatenia nečestnej špekulácie mnohých agentov, svojimi rečami vyznačili sa dvaja ľudoví ablegáti kresťanskej ľudovej strany.

Za nim miestny riaditeľ tejže Jednoty na základe zkušnosti a opisu istého značného zúčastneného prírody držal prednášku o chorobách a ich liečení, zvlášte o príčinách zapalenia pľúc a ich liečení skrze jednoduché domáce lieky. Lebo mnohí na našom vidieku, ba nejedni i v našej obci z nedbanlivosti upádajú do tej nemoci a ponevác si ju hneď nevšímajú, neliečia aj umierajú: kdežto by pre svojich ešte dlho žiť mohli.

Po prednáškach riaditeľ povzbudzoval občanov, aby svoj konsum podporovali, lebo kdekolvek sú konsumy a dobre ich vedú a spravujú, veľkú výhodu prinášajú obeám. Dávajú ľudu dobrý a nefalšovaný tovar a prekážajú mnoho nadužívania nektorých nesvedomitých kupcov. Vzdor toho musíme my uznať, ktorí sa s konsumami zaoberáme, že náš ľud na Magure ešte nevie úplne poznať, čo je preňho konsum. Môžeš mu dobré

stránky konsumu zo všeliakého ohľadu vysvetlovať, ba jazyk si zodrať, on to ešte nepochopuje. Este mnoho vody potečie dolu Dunajcom, kým si ho on bude vedieť vážiť jako treba, oceniť a sa ho prdžiavať. A zaiste, dokud ten ľud nebude to chcieť uznať, nemôže očakávať lepšej budúcnosti, ba ani nezaslúži, aby sa ho niekto zaujal a mu na pomoci bol.

Ku konci prítomným rozdali sa najostatnejšie sošity, s tým dodaním, aby si ich pozorne prečítávali.

S kresťansko-ľudovým pozdravom

Prítomný.

Z Nitrianska.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Ráďte prosím tieto riadky uverejniť v našom «Kresťane».

Čudná to vec. Nie ľud je pre úradníkov a nie úradníci platia ľud, lež naopak, úradníci sú pre ľud a úradníci sú platení od ľudu a predsa, čo vidíme: pri voľbe nás sháňajú a naháňajú, nahovárajú slúžnovári a notári, aby sme hlasovali na špatných liberálov, čo sa protiví nášmu svedomiu. My sa ale pomáľy už radom prebúdzame; samostatne a neodvisle smýšľame: nebudeme v budúcnosti politickí otroci, obúšení mamlasi. chytíme sa modzgov a nie vlasov!

S Bohom

Babčik.

Z Cavaglie (Taliansko)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Ráďte prosím uverejniť tieto riadky v našom milom «Kresťane».

S Božou pomocou, v 28. roku veku svojho podarilo sa mi, dostať sa sem do ústavu, kde za kňaza študujem. Predtým som bol, ako to i svet vie, škridliarskym majstrom vo V.-Topolčianoch. Drahí rodáci v Uhorsku bydlíaci, sem sa berte, chcete-li sa viac starať o dušu ako o telo. Ja som veľmi blažený, učinil som to, čo mi nadrazilo vnuknutie Ducha sv. S Bohom a rodáckym pozdravom

F. Pospišil.

U lékarnika V. Eugena Feller dorábané pôvodné lieky potrebujú skoro v každom dome po celom svete. Objednanie týchto pôvodných liekov v obrovských rozměrosh. zmožňuje tak lacné ceny, že na príklad 1 tucet pôvodného balzamu stojí 2 koruny. Za 5 korun dostaf 2 tucty franko, keď objednanie pošle sa punktovne na adresu lékarnika V. Eugena Feller, Stubica, Kostolná ulica č. 18. (Zahreb. stol.)

Predošlé zdravie

obsiahne! Slabosť a bolasti pominú, oči, svaly a nervy sa posilnia, prechladnutia sa tiež netreba báť a nastáva čoskoro úplnédravenie pri upotrebovaní opravdového Elsa-ľuidu. Tuct na prábu franko 5 korun. V. Eugen Feller lékarník, Štubica, Kostolná-ulica č. 18. (Záhrebská-stol.)

Rozmary a Žarty.

Tiež robota. — Bartek! Čo robí Matej?

— Nič nerobí, leží.

— A čo robíš ty?

— Ja mu pomáham.

*

Na dedine. — Povedzmi dievočka, kto je vo vašej obci najstarší?

— Prosím milostpani, bol jeden taký, ale zomrel pred týždňom.

*

Aby včas ráno boly otvorené. Žena: Id a nesed dlho, bo dvere skorej chcem zamknúť.

Muž: Neboj sa, len ráno ich otvor včasšie.

*

Kompromitácia. — Odkiaľ ideš?

— Z polovania.

— A znovu si nič nezabil?

— Ťažko to ide.

— Človeče, aspoň pred svojim psom by si sa mal haňbiť.

*

Zo školy. Pozorný synku! Keď od otca peť zajacov dostaneš a od matky jedného, koľko zajacov budeš mať dovedna.

Chlapec: Sedem.

Učiteľ: No jako by si mal sedem? Koľko je teda peť a jedno?

Chlapec: Päť a jedna je šesť, ale ja už mám doma jedného zajaca a keď ku nemu šesť dostanem, vtedy bude dovedna sedem.

*

Čudné pozvanie. Jeden gazda, ktorý ošipané viezol na jarmok, stretne sa s jedným ustatým cestovným a povie mu:

— Sadnite si priateľu a odpočnite si kus.

— Ďakujem pekne, veď vidím, že niet miesta na voze.

— Už ako pre tie ošipané? Však kde sa ich šesť zmestí, tam sa najde miesta aj pre siedmeho.

Oknom vyhadzuje peniaze, ktoré každý darmo platí za perie a hotové postele, kto sa neobráti k pravému prameňu. — Zvlášte pri kupovaní peria na postel máme byť veľmi obozretní a obrátiť sa len na najprvšieho rangu vývozný dom tohoto druhu. Ako taký odporúčame najlepšieho chýru obchod S. Benisch, v Deschenitz č. 826. Čechy, ktorý prísne čestnou a lacnou obsluhou, k úplnému uspokojeniu každého odberateľa všetko možné vynakladá.

Oznamuje sa, že knižku «Nábožné vzdychy ku sv. Jozefovi» ešte vždy dostať za 2 koruny u dra Jozefa Janda v Nyitrapereszlén. Veľmi vrele odporúčame túto knižku čitateľom svätého Jozefa.

Vyzvanie k predplateniu.

Všetkých horlivých podporovateľov katolíckych pohybov uctive prosíme s prítomným aby «Krešťana» v kruhoch svojich známych rozširovať si nezťažovali. Odberateľov «Krešťana» ale, ktorí nám predplatné od dlhšieho alebo kratšieho času dlhujú, napomínáme, aby nám podlžnosť svoju bez meškania zaplatili.

Predplatná cena:

na celý rok 4 koruny,

na pol roka 2 koruny,

na štvrt roka 1 koruna.

Do Pruska: na celý rok 6 korún.

Do Ameriky: Na celý rok 8 korún.

Administrácia Krešťana.

Odkazy redakcie.

R. O. Tf. Veľmi vďačne. Prosíme ale o bližšiu zorávu o tom chýrnom samovrahovi.

J. K. Sz. Tú žiadosť sme nemohli vyplniť, bo pre pomluvu a osočovanie ani nás ani Vas nechceli sme postaviť pred súd.

Krešťania kupujte len u krešťanov!

Pýtajte si

zdarma a franko môj hlavný cenník s vyše 3000 vyobrazením hodín a tovaru zo zlata a striebra, tovaru hudobného parťiky z ocele a kože, načinia k fajčeniu, ručnej práce, predmetov v domácnosti potrebných, zbraní a d. — Prvá dielňa hodín v Brúx **Hanns Konrad** cis. a kr. dvorný liferant **Brúx** číslo 3236 (Čechy). — Vycht svoj arske nikel-anker remontoar hodinky, system Roskopf patent K 5.— 3 kusy K 14.— Registrované «Adler-Ro-kopf» nikel anker-remontoar hodinky K 7.— Echt strie horné remontoar hodinky otvorené K 8-4). Žadne risiko. Výmena povolená alebo navrat peňazi.

Oznamy prijíma

administracia

„Krešťan“

■ ■ Budapest, ■ ■

Szentkirályi-u. 28.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 31. januára.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiskká, nová	kor. 22 05—23 50
» stolnobelohradská, nová	» 22 35—23 30
» peštianska, nová	» 22 45—23 40
» banátska, nová	» 22 35—23 25
Raž prvotriedna	kor. 15 90—16 00
» druhotriedna	» 15 85—16 05
Jačmeň nový, prvotriedny	» 15 60—15 80
Ovos prvotriedny	» 17 50—17 80
» druhotriedny	» 17 10—17 40
Kukurica	» 10 90—11 15

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	17 80	17 30	16 80	16 30	15 80	15 30	14 50
	č.	7	7½	8			
K.	13 50	11 20	6 80				

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Otruby drobné	kor. 8 70—8 80
» hrubé	» 8 90—9 40
Fazula veľká biela	kor. 20 00—21 00
Fazula strakavá	» 23 00—24 00
Šošovica čistá	» 25 00—36 00

Zemiaky (hornouhorské) biele	kor. 4 40—4 60
» ružové	» 4 80—5 00
» žlté	» 7 80—8 00

Proso	»
Datelinové sáme, červená datelina	kor. 152 00—158 00
» lucerna	» 146 00—180 00
Mak	kor. 66 00—70 00
Hrach nelúpaný, čistý	» 27 00—28 00
» lúpaný	» 46 00—55 00
Rasca (kmín)	» 68 00—
Konopné sáme	» 22 00—23 00

Za 100 kilogrammov.

Koloniálny tovar:

Cukor v klobúkoch	kor. 78 50—79 00
» kockový	» 80 50—81 00
Spiritus denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill	» 45 50—46 50
Spiritus rafinovaný, odanený vo veľkom	» 176 40—177 00

Spolu so sudom.

Mäsité články:

Sviňská masť budapeštianska	kor. 165 00—166 00
» vidiecka	»
Slanina mestská 4-kusová	» 138 00—139 00
» 3-kusová	» 144 00—145 00

A vonatok induluása Budapest ny. p.-udvarról.

Érvényes 1910. október 1-től.

A vonatok érkezése Budapest ny. p.-udvarra

Délrelejt				Délután				Délrelejt				Délután			
hová				hová				honnan				honnan			
vonal-szám	óra	perc	vonat neve	vonal-szám	óra	perc	vonat neve	vonal-szám	óra	perc	vonat neve	vonal-szám	óra	perc	vonat neve
148	5 15	sz. v.	Rákospalota-Ujpest	714	12 05	sz. v.	Szeged, Szolnok	145	5 05	sz. v.	Dunakeszi-Alag	157	12 05	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
122	5 35	»	Érsekújvár, Ipolyság	4108	12 10	»	Esztergom	723	5 25	»	Cegléd	133	1 20	»	Nagymaros
718	5 50	»	Szeged, Szolnok	1402	12 20	gy. v.	Zsolna, Berlin	725	5 35	»	Cegléd	708	1 25	gy. v.	Bukarest, Bázias
152	6 00	»	Göd	128	12 25	sz. v.	Nagymaros	4101	5 50	»	Esztergom	108	1 40	»	Páris, Wien
4102	6 10	»	Esztergom	114	12 45	»	Wien	139a	5 55	»	Nagymaros	508	1 50	»	(Kolozsvár, Tövis, Sz.-Németi, Szolnok)
150	6 20	»	Rákospalota-Ujpest	160	12 55	»	Rákospalota-Ujpest	725a	6 00	»	Cegléd	159	1 55	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
6502	6 35	»	Lajosmizse, Kecskem.	162	1 30	»	Dunakeszi-Alag	147	6 05	»	Rákospalota-Ujpest	4107	2 05	»	Esztergom
102	6 50	k. ost. ex. v.	(Wien, Páris, Ostende, London)	4114 ³⁾	1 50	»	Piliscsaba	6505	6 10	»	Lajosmizse	161	2 40	»	Dunakeszi-Alag
512	7 00	gy. v.	(Nagyvárad, Arad, Brassó, Nagyszeben, Körösmező)	504	2 00	gy. v.	(Szatmár-Németi, Kolozsvár, Brassó)	901 ¹⁾	6 25	k. o. e.	Konstantinápoly, Belgrád	163	3 00	»	Rákospalota-Ujpest
1404	7 05	»	Zsolna, Berlin	126	2 10	sz. v.	Parkány-Nána	701 ²⁾	6 30	»	Konstantinápoly, Bukarest	6507	3 20	»	Kecskem., Lajosmizse
104	7 55	»	Nagyszombat, Wien	164	2 15	»	Rákospalota-Ujpest	139	6 35	sz. v.	Nagymaros	713	4 05	»	Temesvár J., Szeged
154	8 05	sz. v.	Dunakeszi-Alag	4108	2 20	»	Esztergom	1407	6 40	»	Berlin, Zsolna	127	4 10	»	Nagymaros
708	8 15	gy. v.	Orsova, Bázias	108	2 30	gy. v.	Wien, Páris	217	7 15	tszvsz	Parkány-Nána	4109	5 00	»	Esztergom
712	8 30	sz. v.	(Temesvár, Karánseb., Bázias)	108	2 35	sz. v.	Galánta	709	7 20	sz. v.	Bukarest, Bázias	215	5 30	tszvsz	Érsekújvár
4104	9 05	»	Esztergom	704	2 40	gy. v.	Bukarest, Bázias	501	7 30	gy. v.	Maramarossziget	165	5 38	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
116	9 20	»	Wien, Berlin	722	2 45	sz. v.	Cegléd	149	7 35	sz. v.	Rákospalota-Ujpest	115	5 55	»	Wien, Berlin
156	9 40	»	Rákospalota-Ujpest	6504	2 50	»	Lajosmizse, Kecskemét	117	7 40	»	Paris, Wien	1401	6 20	gy. v.	Berlin, Zsolna
6508	11 15	»	Lajosmizse, Kecskemét	166	4 10	»	Rákospalota-Ujpest	4103	7 45	»	Esztergom	707	6 35	»	Orsova, Bázias
158	11 20	»	Rákospalota-Ujpest	130	4 20	»	Nagymaros	6501	7 50	»	Kecskem., Lajosmizse	167	6 40	sz. v.	Rákospalota-Ujpest
				716	4 30	»	Szeged	151	7 55	»	Göd	105	7 10	gy. v.	Wien
				108	5 15	gy. v.	Wien	727	8 05	»	Cegléd	711	7 40	sz. v.	Bázias, Temesvár
				724 ²⁾	5 40	sz. v.	Cegléd	131	8 10	»	Parkány-Nána	169	7 45	»	Rákospalota-Ujpest
				168	5 50	»	Rákospalota-Ujpest	719	8 35	»	Kiskunfelegyháza	4113 ³⁾	8 10	»	Piliscsaba
				124a	6 00	»	Nagymaros	153	9 10	»	Dunakeszi-Alag	137	8 20	»	Nagymaros
				724a	6 10	»	Cegléd	155	9 20	gy. v.	Szeged	125	8 50	»	Parkány-Nána
				124b	6 20	»	Nagymaros	705	9 20	gy. v.	Berlin, Pozsony	107	9 05	gy. v.	Wien
				724	6 35	»	Cegléd	1408	9 40	»	Berlin, Pozsony	4111	9 25	sz. v.	Esztergom
				4110	6 40	»	Esztergom	4105	9 55	sz. v.	Esztergom	6503	9 30	»	Kecskem., Lajosmizse
				726	6 45	»	Cegléd, Szolnok	155	10 25	»	Rákospalota-Ujpest	171	9 35	»	Dunakeszi-Alag
				1406	6 50	gy. v.	Pozsony, Berlin	715	10 40	»	Szeged	1405	9 45	gy. v.	Berlin, Zsolna
				124	6 55	sz. v.	Parkány-Nána	119	11 15	»	Galánta	511	9 55	»	(Nagyszeben, Brassó, Kolozsvár, Stanislau)
				170	7 00	»	Rákospalota-Ujpest					129 ⁴⁾	10 25	sz. v.	Vác
				728	7 35	»	Cegléd					113	10 35	»	Wien
				6506	7 40	»	Lajosmizse					6513	10 40	»	Ocsa
				172 ³⁾	8 00	»	Dunakeszi-Alag					717	11 00	»	Szeged, Szolnok
				710	8 05	»	Bukarest, Bázias					101	11 05	k. ost. ex. v.	(London, Ostende, Páris, Wien)
				132 ³⁾	8 20	»	Vác ⁴⁾								
				4112	8 30	»	Esztergom								
				1408	8 40	»	Zsolna, Berlin								
				118	9 30	»	Wien, Páris								
				502	9 35	gy. v.	(Kolozsvár, Bukarest, Stanislau)								
				706	10 15	»	Szeged, Bázias, Bukarest								
				720	10 30	sz. v.	Kiskunfelegyháza								
				140	11 10	»	Nagymaros								
				902 ³⁾	11 20	k. o. exp. v.	Belgrád, Konstantinápoly								
				702 ³⁾	11 30	»	Bukarest, Konstantinápoly								

1) Csak vasár- és ünnepnapokon közlekedik, bezárólag nov. 13-ig.
 2) Vasár- és ünnepnap előtti hétköznapokon közlekedik.
 3) Csak október és április hónapokban közlekedik.
 4) Október és április hónapokban Vácig, november 1-től március 31-ig Dunakeszi-Alagig közlekedik.
 5) Minden kedden csütörtökön és vasárnapon közlekedik.
 6) Minden szerdán és szombaton közl.

A vonatok induluása Buda-Császárfürdőre.

4002	6 00	sz. v.	Esztergom	délrelejt
4004	8 54	»	Esztergom	»
4006	12 03	»	Esztergom	délután
4014 ¹⁾	12 57	»	Piliscsaba	»
4008	2 11	»	Esztergom	»
4010	6 30	»	Esztergom	»
4012	8 22	»	Esztergom	»

A vonatok érkezése Buda-Császárfürdőbe.

4001	5 53	sz. v.	Esztergom
4003	7 48	»	Esztergom
4005	10 04	»	Esztergom
4007	2 10	sz. v.	Esztergom
4009	5 20	»	Esztergom
4013 ³⁾	8 21	»	Piliscsaba
4011	9 31	»	Esztergom

BOROLIN slanovinový lieh

Nedostiziteľný domáci

liek k vyliečeniu neduhov zapríčinených prechladnutím, ako sú reuma, pakostnica, zapálenie svalov, žaby atd.

Cena:

Malá flaška 2.— kor.
Veľká flaška 2.50 »
Flaška na prábu 1.20 »

Dorábajú Dr. R. Borovszky a K. Borovszky
Budapest, II., Margit-rakpart 47. K.
Všade k dostaniu.

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.60 K, lepšie 12 korún, Bielo mákké, jak páper 18 K, 24 K. Bielo ako snáh mákké jak páper, drapané 30, 36, 42 K. — **Hotové postele.** Z červeného činovatu 1 dobre naplnená perina, alebo 1 zpodná perina 180 cm. dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.— 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—, Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 3.50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho shotovujeme vo veľkosti dla vôle. Trojdielovú srstennú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 38. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výmena a navrátenie dovoľuje sa pri náhrade porta. Benedikt Sachsel, Lobes 135. pri Pilsen (Čechy).

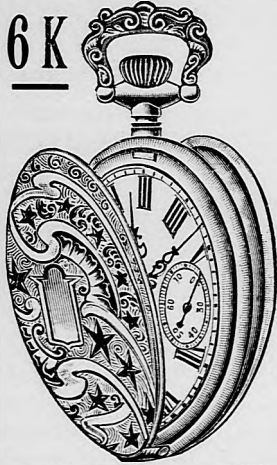
Od desaťročia
upotrebuje sa s mimoriadnym úspechom nie z vnútra, lež zvonku proti lámke a pakostnici **KRIEGER-a**

REPARATOR

Prevyšuje všetky iné lieky proti klanii, lúpaniu, boleniu drieka a kosti atd. Cena malej flašky 1 K, veľkej flašky 2 kor. K dostaniu v každej lekárni. — Pošou každodenne rozposiela Koruna-
lekárň Budapest, Kalvin-tér

Nikdy viac v živote!
Miesto 16 korún len 6 korún

6 K

Následkom kúpy v istej veľke dielni na hodiny moje pôvodné kovové

strieborné „Gloria“ remontoar hodinky

s duplovanou pokrývkou s 36 hodin výborne chodiacim strojom, veľmi pekným, veľkom, na ktorom vyryté sú cimery, koňa, jeleňa, lvy, kým trvá zásoba predávam len za smiešnu cenu.

kus po 6 K.

Predtým stály 16 korún.
Zodpovedná strieborná „GLORIA“ retiazka 1 koruna.
3 rokov záruka, Zasiela s postovou dobierkou

Vývozný dom hodín

MAX BÖHNEL

Wien, VII., Margaretenstrasse 27-55.

Nedostiziteľný

je výber lacných a dobrých článkov k uotrebeniu a darov každého druhu, nachodiacich sa v mojom hlavnom vyše 3000 vyobrazeniami opatrenom cenniku, ktorý na žiadosť každému posielam franko a zdarma

cis. a kr. dvorný zasielca

HANNS KONRAD
Brüx, 3259. (Čechy.)

2 milliony

ročné spotrebovania.

Vždy novoty v umeleckom vyhotovení. Ženské krásy, serie úbožné a deti, kvety, karty pekných krajov, k vianocam, novému roku, k veľkej noci, ku turcam, meninám a narodeninám

10 kusov sort. kariet tr. K	— 50
25 „ „ „ „ „ „	1.—
50 „ „ „ „ „ „	1.70
100 „ „ „ „ „ „	3.20
200 „ „ „ „ „ „	5.50
500 „ „ „ „ „ „	13.—
1000 „ „ „ „ „ „	25.—

Jestli kto žiada si msortirované karty, prosíme udat, ktoré z výš udaných dargov odosláme. Zasiela cis. a kr. dvorný zasielca

HANNS KONRAD
vývozný dom, Brüx číslo 3246. (Čechy.)

Lacné

a veľmi vkusné potrebné články a dary každého druhu najde každý v mojom 3000 vyobrazeniami ozdobenom hlavnom cenniku, ktorý na žiadosť franko a zdarma posielam

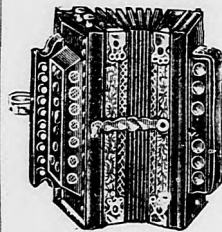
cis. a kraj zasieca

HANNS KONRAD
Brüx číslo 3258. (Čechy.)

Dobré harmoniky K 4.80

Žiadne trovy za clo. Odpredané viacej ako 100.000. Žiadne riziko

Zámena povolená alebo návrat peňazi.

Číslo 300³/₄ 10 tastiek, 2 registre 28 hlasov, veľkosť 24x12 cm. K 4.80
Číslo 65¹/₄ 10 tastiek 1 register 28 hlasov, veľkosť 30x15 cm. K 5.20
Číslo 305³/₄ 10 tastiek 2 registre 50 hlasov, veľkosť 24x12 cm. K 6.20
Číslo 663¹/₄ 10 tastiek 2 registre 30 hlasov, veľkosť 31x15 cm. K 8.—
Číslo 658¹/₂ 10 tastiek 2 registre 50 hlasov, veľkosť 28x16 cm. K 9.—
Školka k samončeniu na teže harmonike zdarma.
Zasiela s poštovou dobierkou c. a k. dvorný zasielca

HANNS KONRAD, Vývozný dom hudbných nástrojov
Brüx číslo 3242. (Čechy.)

Hlavný cennik s 3000 vyobrazeniami na žiadosť posielam sa každému franko a zdarma.

Verte

že slanovinový lieh sily

kráľom je slanovinových liehov!

za 6 korún franko posielam 3 veľké alebo 6 stredných flašiek

„KOSMOS“-LABORATORIUM, Győr, Baross-ut.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacne perie na postel!

1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 korúny 40 hal.; prima polbiele 2 korúny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg. veľmi fajne, ako snáh biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. paperie, sivé 8 K, 7 K.; biele fajnové 10 K.; naj-fajnejšie paperie z prs 12 K. — Pri oblednaní 5 kg. franko. —

Hotové postele z hustej tkaniny červeného, modrého, bielo 120 cm. široká alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm. široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý. 60 cm. široký, naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mákym perim 16 K; polpapie 20 K; paperie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 13 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. **podhlavky** 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70. Spodné periny z pevného vrážkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývoz s postovou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené.

Za nezopovedné návrat peňazi obšírny cennik zdarma a franko.
S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Rušeň!

!!! S 18 prvými vyznačeniami !!!

Ludvik Kállai motor dielňa

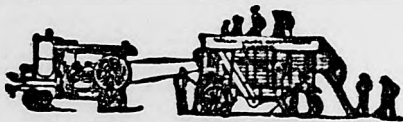
Budapest, VI., Gyár-utca 28. szám.

Odporuča najvreliej Ludvika Kállai

elektrické benzínokomobil stroje ku mlatbe

s dvojím vystrojením ku čisteniu.

!! Úplná záruka za viborné mlatenie !!

!!! Jedina novota !!!

!! Najjednoduchšie a najdokonalejšie mlatobny stroj ornamnosti !!

Bez strojníka lahko k vedeniu bár ktorým gázdóm aj medzi domami slamou krytými.

Osobtná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mlateniu a ku siatiu atd. Ludvika Kállai ktoré sa v našej vlasti najlepšie podarili.

Cennik s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!